"నీకీ సంగతి తెలీదు కదూ ? — అంటునే చెబుతున్నాను. జాగ్రత్తగా విను. భగవంతుడు తినవద్దన్న చెట్టు పండును ఆడదాని మాయలో పడి ఓ మగవాడు తినడంతో, ఆ భగవంతుడికి కోపం వచ్చి, వాళ్లను ఘోరంగా శపించాడు."

"ఏమని ?" పరధ్యానంగా వున్నవాడల్లా నావేపు తిరిగి అడిగాడు శివశాస్త్రి. నా చేతిలో సిగరెట్టు కాల్తోంది. సిగరెట్టు లాంటి అతని జీవితం కాలి పోతోంది. విక్షేపం లాంటి జీవితం పొడై పోతున్న బాధ అతని కళ్లలో స్పష్టంగా కన్పిస్తోంది.

"ఏమనా ? పగటి వెలుగు తగ్గిపోయి, రాత్రి చీకట్లో నువ్వు తారట్లాడతావ్." అని శపించాడా భగవంతుడు. "చీకటి వంటి చావు నిన్ను క్రుంగ దీస్తుంది" అన్నాడు మళ్లీ.

"పూర్ ఫెలోస్ !" శివశాస్త్రి నిట్టూర్చాడు.

"ఇంకా వుంది విను. ఆ స్త్రీ పురుషుల కిరువురికీ భగవంతుని శాపం భరింపరానిదైంది. చీకటి ఎట్లా వుంటుందో అంతవరకూ వాళ్లిద్దరూ చూడక పోయిరి ! అయినప్పుడు ఇహ చావంటే వాళ్లకేం తెలుసు ? పోనీ ఎట్లా వుంటుందో తెల్సుకుందామన్నా, శాపం ఇచ్చిన దేముడూ, శాపం ఇప్పించిన సైతానూ ఇద్దరూ కనిపించకుండా పోయారు. దిగాలు పడి, వన్నె తరిగి, ఆ దంపతులు ఒక చెట్టు నీడన ఒకరి కౌగిలింతలో మరొకరు కొంతసేపు వూరట పొందారు. దుఃఖించి కళ్లు మూసుకున్నారు. కళ్లు మూసుకున్న వాళ్ల కిద్దరికీ తమ చుట్టూ ఏదో మాయ క్రమ్ముతున్నట్లయింది. అరమూతలుగా రెప్పలు విప్పి చూస్తే, అప్పటి కప్పుడే సూరీడు పడమటి కొండ ప్రక్కన వున్న కాపుటమూలలోకి చూచుకొనగా పడిపోతున్నాడు. వాళ్లకు కాలమే తల్లక్రిందులైనట్లనిపించింది. వారి చుట్టూ నీడలను పర్చిన ఎండ క్రమక్రమేపి తనే ఒక పెద్ద నీడగా కరిగిపోయింది. నల్లని నీడ, పాపం లాంటి నీడ, భయం కల్గించే నీడ, చీకటి నీడ వాళ్ల దేహాలనూ ఆత్మలనూ కబళించింది. కళ్లు తెరిస్తే చీకటి. కళ్లు మూస్తే చీకటి. అంతరంగంలో చీకటి. ఆకాశం నిండా చీకటి. ఎట్లా చిక్కని వానలాంటి ఆ చీకట్లో బ్రతకడం ? వాళ్లు మరింతగా ఒకరినొకరు కౌగిలించుకున్నారు. ఒకరి కన్నీటి నొకరు తుడుచుకున్నారు. ఇంతలో ఆకాశం మీద పువ్వులు పర్చినట్లు, నిరాశ వెలార్చిన పెదవుల మీద నవ్వులు పర్చుకున్నట్లు నక్షత్రాలు ఒక్కటొక్కటి పొడిచాయి. నక్షత్రాలు పొడిచిన కొద్ది సేపటికి చంద్రుడున్నూ ఉదయించాడు. ఎక్కడి చీకటి అక్కడ కరిగి పోయింది. దేవతల వరం లాంటి వెన్నెల దివి నుండి భువికి నిచ్చెన కట్టింది.

'చీకటి తర్వాత ఇంతటి వెన్నెల వుందా ?' అన్నాడా మగవాడు.

"'చీకటి తర్వాత ఏముందో తెలీక ముందుగా చీకటిని చూసి భయపడ్డాం. చావు తర్వాత ఏముందో తెలీక చావును గురించి అనవసరంగా భయపడుతున్నాం. చీకటీ, చావు కూడా ఎంతో అవసరమే, తర్వాత వచ్చే వెన్నెలకూ, సుఖానికీ !' అన్నది ఆ చిన్నది."

'పేరబుల్' చెప్పడం ఆపి శివశాస్త్రి వేపు చూశాను. మేమిద్దరం కాలేజీ కాంటీనులో కాఫీ తాగుతున్నాం. దగ్గర్లో ఎవరూ విద్యార్థులు లేరు. లెక్చరర్లు కూడా, చాలామంది, ఆ రోజు పని పూర్తి చేసుకుని నాలుగింటికే ఇళ్లకువెళ్లి పోయారు. కాలేజీ నిద్రపోతున్నదా అనిపిస్తున్నది.

శివశాస్త్రి నా కథనం గురించి పట్టించుకొన్నట్టు లేదు. మాటతో మంచి మాట్లాడుతున్నట్లుగా అన్నాడు. "నా నాన్న జబ్బు మరీ మరీ ఎక్కువౌతోందిరా !" తాగుతున్న కాఫీ బల్ల మీద పెట్టి శాస్త్రి వేపు చూశాను. వాడికి ఇంకా ముప్ఫై ఏళ్లన్నా నిండలేదు. అప్పుడే జుట్టంతా నెరసి పోయింది. ముడుతలుపడ్డ దవడలు. కళ్లు గుంటలు పడి లోపలకు పీక్కుపోయాయి.

"ఇదివరకోసారి చెప్పావ్. అదే జబ్బు మళ్లీ వచ్చిందా ?" వాడు అడ్డంగా తలవూపాడు. "ఇదో క్రొత్త రకం. ఏదైతే ఏం — నా ప్రాణాలు కొరుక్కు తింటోంది."

శివశాస్త్రి నేనూ చిన్నప్పటి నుంచి కలిసి మెలిసి చదువుకున్నాం. వాడేమీ పెద్దగా ఆస్తిపాస్తులు వున్నవాడు కాదు. వాళ్ల నాన్న యాయవారం ఎత్తుకుని, ఆ మధ్యలో అడపా దడపా బ్రాహ్మణార్థాలకు భోక్తగా వెళ్ళి, వాళ్లో వీళ్లో అర్థా ఇస్తే దాంతో కుటుంబాన్ని ఈడ్చేవాడు. శివశాస్త్రి ఒక్కడే ఆయనకు కొడుకు కావటం చేత, సాంప్రదాయపు చదువులు గిట్టుబాటు కావనుకొని, వాడికి ఇంగ్లీషు చదువు చెప్పిద్దామని ఆశ పడ్డాడు. నిజానికి శివశాస్త్రి నాకన్నా తెలివి గలవాడు. యస్. యస్. యల్. సి. లో మార్కులు కంతా ఫస్టున ప్యాసైనాడు.

ఓ రోజున వాళ్ల నాన్న దగ్గర నాకున్న చనువు

తోటి, " ఏమండీ ! శాస్త్రిని కూడా కాలేజీలో చేర్పించండి. నేనూ చేరుస్తున్నాను. ఇద్దరం కలిసి చదువుకుంటాం" అన్నాను. గ్రుడ్డిలో మెల్లగా క్రొత్తగా ఆ సంవత్సరమే మేమున్న ఊళ్లో కాలేజీ పెట్టారు.

ఆయన ఏమనుకున్నాడో, ఏం బాధలు పడ్డాడో నాకైతే తెలీదు కానీ, శాస్త్రిని మాత్రం కాలేజీలో చేర్పించాడు. సంవత్సరం నిండ కుండానే వాడికో పెళ్లి సంబంధం ఖాయ పర్చాడు. ఆ పెళ్లి షరతులు కూడా చాలా తమాషాగా వున్నాయి. ఉభయ ఖర్చులూ వధువు వేపు వాళ్లే పెట్టు కోవేట్లు. ఇంటర్మీడియేటు ప్యాసు కాగానే ఆనర్సుకు అల్లుణ్ని పంపే ఏర్పాటు ఆ మామగారే చేసేట్లు. వాడికి నిజానికి ఇంకా అప్పటికి పద్దెనిమిదేళ్లయినా నిండ లేదు. ఎదిగే తిరిగే వయసు. కోరికలను నిగ్రహించుకోలేని మనసు. పైకి తనకు పెళ్లి అయిందని స్నేహితులకందరికీ ఎక్కడ తెలిసి పోతుందేమో నన్న లజ్జ. లోపల భార్య మీద విపరీతమైన కాంక్ష. ఇంతలో వాడి భార్య నీళ్లు పోసుకుంది. అంతవరకూ శాస్త్రి ఇంతటి వ్యవహర్త అయ్యాడని వాడి తల్లి దండ్రులకే తెలీదు ! శాస్త్రి అటు ఇంటర్మీడియేటు ప్యాసు కావడమూ, ఇటు అతని భార్య కొడుకు నెత్తుకుని అత్త వారింట అడుగు పెట్టడమూ ఒక్కసారే జరిగాయి.

అప్పటికి శాస్త్రి కొంచెం పొడుగెదిగాడు. మొహంలోకి ఒక వింత కళ వచ్చింది.

ఆ తర్వాత నేను మద్రాసుకు వెళ్లిపోయాను. బి. యస్. స్సి. చదవటానికి. మా కాలేజీలో ఇంకా సైన్సు కోర్సులు ఓపెన్ చెయ్యలేదు. బి. ఎస్.స్సి రెండేళ్లు చదివి, మద్రాసు వాతావరణానికి అల వాటు పడి, సెలవుల్లో ఇంటికి వచ్చినప్పుడు కాలక్షేపం కాక కొంతా, స్నేహితుణ్ని చూద్దామని కొంతా మనసులో కోరిక పడి వాడి ఇంటికి వెళ్తే, శాస్త్రి ఇంట్లో లేడనీ, కోపం వచ్చి దేశాల మీదకు పోయాడనీ తెలిసింది ! !

వాళ్ల నాన్న నా దగ్గరకు వచ్చి కళ్లల్లో నీళ్లతో " నేనేం ద్రోహం చేశాను నాయనా వాడికి ? నాకు చేతనైనంత వరకూ రెక్కలిప్పించాను. ఏం చేయను ? నేనే, ఆ కొంపా ఆ కొంపా అడుక్కుని బ్రతుకుతున్నవాణ్ని, వాళ్ల మామగారు బి. ఎస్. స్సి చెప్పించ లేదని, నా మీద కోప్పడితే నేనేంచేయను? పైగా మెడకు ఈ గుదిబండలు నాకు ! " అంటూ శాస్త్రి పిల్లలను చూపించాడు.

మొదటిసారి మగపిల్లవాడయితే, రెండవసారి కవల పిల్లలు కలిగారట !

నేను విచారంగా బయటకు వచ్చేశాను.

శాస్త్రి — నేనూ కలిసిమెలిసి ఆడుకున్న రోజులన్నీ జ్ఞాపకానికి వస్తున్నాయి. గంట కొట్టగానే గోరి మధ్యగా వున్న వేణుగోపాలస్వామి దేవాలయంలోకి పరుగెత్తుకు వెళ్లేవాళ్లం. ప్రసాదాలకు పోటీ పడి. దూరంగా వున్న కృష్ణ, కాల్వకు మేమిద్దరం తెల్లవారు జామునసే లేచి, ఇంట్లో వాళ్లు లేవక పోయినా, ఒకళ్లకొకళ్లం తోడు చేసు చేసుకుని, ఆ మెట్ల దగ్గర వంటరిగా చలిలో నిలబడి, భక్తి గీతాలను పాడుకుంటూ స్నానార్థం వచ్చే ఆడంగులకు స్వాగతం పలికేవాళ్లం.

ఏవీ ఆ రోజులు ! కళ్లముందే కల్లలైనాయి వాడి జీవితమూ పాడైపోతోంది.

నేను మళ్లీ మద్రాసుకు వచ్చేసరికి, నాగది ముందు, కళ్లలో ప్రాణాలు పెట్టుకుని వున్నాడు శివశాస్త్రి. ఆశ్చర్యంతో, ఉద్వేగ లోపలకు తీసుకు వెళ్లి, క్షేమం విచారించా వారం రోజుల్నించీ కటిక మంచి నీళ్లు త్రాగి నా కోసం అల్లా ఎదురు చూస్తూ ఆ గడప దగ్గర పడి వున్నాడట !

" పోసి ఉత్తరమన్నా రాయకూడదట్రా , " అన్నాను కొంత బాధతోటి, కొంత కోపం తోటి. వాడు సమాధానం చెప్పలేదు.

" ఒరేయ్ ! మా మామగారు నన్ను అవమానించార్రా ! చదివిస్తానని మోసం చేశారు, నేనేమైనా సరే చదువు-కోవాలి. డిగ్రీ హోల్డర్ని అనిపించుకోవాలి. ఇంట్లో వుంటే ఇల్లాలి పోరు. ఎక్కువైంది, ఏదైనా ఉద్యోగం చూసుకోమని. చిన్నతనంలో ఎందుకు పెళ్లి చేసుకోకూడదో ఇప్పుడు బాగా తెలిసి వస్తోంది. ముగ్గురు పిల్లలు. నా మెడకు ఉరిత్రాళ్లు. ఏమైనా సరే నేను డిగ్రీ తెచ్చుకోవాలి."

అతన్ని సముదాయించి, వాళ్ల మామగారికో టెలిగ్రాం ఇచ్చాను. సరిగ్గా ఆయన వచ్చిన సమయానికి వాణ్ని ఇంకో చోటికి పంపించేసి, " చూడండి. పెద్దవాళ్లు మీరు. మీరేదో చదువు చెప్పిస్తారని, వాడెంతో ఆశతో వున్నాడు. వాణ్ని మీరలా నిరాశపర్చకూడదు. పలుగుతి ముందయా ఆనాడు మీరిచ్చిన వాగ్దానం నెరవేర్చుకోండి."

" అల్లుడేడి ? " అన్నారాయన ఆలోచిస్తూ.

"మీరు ఒప్పుకునే దాకా మీ అల్లుడు కన్పించడు, ఒప్పుకోకపోతే అసలు కన్పించడు."

" అంటే ? " అన్నాడాయన కళ్లు చికిలించి.

" ఆత్మహత్య చేసుకోబోతుంటే ఆపాను."

ఆయన నవ్వాడు. నవ్వి అన్నాడు. " మా అల్లుడింత పిచ్చివాడనుకోలేదే ! — మొదట్లో పెళ్లాం పిచ్చి — తర్వాత చదువు పిచ్చినూ."

మొత్తం మీద ఆయన్ని ఒప్పించి, శివశాస్త్రిని లయోలాలో చేర్పించాను. నేను ఆనర్సు పూర్తి చేసే సరికల్లా వాడి బి. యస్. స్సి. కూడా పూర్తయింది. అప్పటికి మావూళ్లో క్రొత్తగా పెట్టిన కమిటీ కాలేజీ కొంచెంగా కాలు నిలద్రొక్కుకుంటోంది. ఆ కాలేజీ లోనే నేను లెక్చరర్‌గానూ, శివశాస్త్రి డిమాన్‌స్ట్రేటరు గానూ ఉద్యోగ బాధ్యతలు స్వీకరించాం.

శివశాస్త్రి అప్పట్నించీ మనసులో శల్యంగా వుండేది, తాను ' పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ ' కాలేక పోయానే అని. నేనే వాడి బాధ చూసి, ఒకటికి రెండుసార్లు అన్నాలు.

"మన పాఠశాల భవనానికి ముందీ రాళ్లతో శంకుస్థాపన చేయిస్తే- భవనం గురించి అయిదో పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఆలోచిస్తామంటున్నారు మంత్రిగారు !..."

" ఒరేయ్ ! ఎప్పుడూ అలా దిగులు పెట్టినట్టుగా వుండకపోతే, నువ్వు సంపాయించుకొంటున్న దాంట్లోనే కొంత మిగుల్చుకొని, ఏ భగల్పూర్ యమ్మేకో రిటరేవర్‌కు కట్టరాదూ ? స్వార్జితం కన్నా ఉత్తమం ఏముందిరా ! "

డబ్బు సంపాయించుకోవడం, మిగుల్చుకోవడం మాట ఎట్లా వున్నా, పూర్వ జన్మ పుణ్య ఫలం అన్నట్లుగా, ఇంటికి నిండుగా, పందడిగా, మెడ దండడిగా, ఓ ఆరేడుగురు తయారయారు.

చీకటి

రోజున నేను క్లాసులో "హీట్" మీద పాఠం చెబుతుండగా, శివశాస్త్రి నా దగ్గరికి హడావిడిగా వచ్చి 'ఎక్స్‌క్యూజ్ మి. వన్ మినిట్' అంటూ నన్ను బయటకు పిల్చి "అర్జంటుగా ఇంటికి వెళ్లాలి. బ్రదర్ ! కబురొచ్చింది. నువ్వు రావాలి నాతోటి. తెలుసుగా, నేసలే కంగారు మనిషిని." అన్నాడు.

" ఏమిట్రా తెలిసిన సంగతి ? "

" అదే .. మా నాన్నగారి వ్యవహారం."

శాస్త్రి అప్పటికి అంతకన్నా ఏమీ చెప్పలేదు. దారిలో అసలు సంగతి బయట పెట్టాడు. వాడి చెల్లెలు, పెళ్లి రేపనగా, ఓ సంవత్సరం క్రితం పోయింది, ఏదో విషజ్వరం వచ్చి. ఆ పిల్ల అంటే శివశాస్త్రి వాళ్ల నాన్నకు పంచప్రాణాలునూ. శాస్త్రికీ, ఆ అమ్మాయికీ ఎట్లా లేదన్నా వయసులో అయిదారేళ్ల తేడా వుంది. అచ్చు బంగారు తీగలా వుండేది. శివశాస్త్రి వాళ్ల నాన్నగారు అష్టకష్టాలు పడి సంబంధం తీసుకొచ్చారు. తీరా తీసుకువస్తే ఆ భగవంతుడు చిన్నచూపు చూశాడు. ఆ ఇంట్లో ఆ రోజు చీకటి రాజ్యం చేసింది. ఆ చీకటి శివశాస్త్రి నాన్నగారి మనసును ఆక్రమించి, ఆయన మతి స్థిమితం లేకుండా చేసింది. మేం ఇంట్లోకి వెళ్లేసరికి వాకిట్లో ఓ అయిదారుగురు కుర్చీల్లో కూర్చునున్నారు. వాళ్లేమన్నా బంధువులేమోనని శాస్త్రివేపు చూశాను. వాడూ, తెలీదన్నట్టు మొహం పెట్టాడు.

ఇహ నేనే వియోగం చేయక తప్పలేదు అప్పుడు తెలిసింది, వాళ్లు పెళ్లి కుమారుడూ అతని వేపు బంధువులూనని! శివశాస్త్రి నాన్న తనకో పెళ్లి కావల్సిన అమ్మాయి వుందనీ ఆ అమ్మాయిని చూట్టానికి రమ్మనమనీ, వాళ్లని అహ్వానించాట్ట !

సంవత్సరం క్రితం చనిపోయిన అమ్మాయి పెళ్లి సంబంధం ! !

శివశాస్త్రి వాళ్లను చూసి ఎంతో సిగ్గుపడి పోయాడు.

" ఒక్కగానొక్క చెల్లెలండీ! నాకు ఆ అమ్మాయి సరిగ్గా రేపు రాత్రి పెళ్లి అనగా చనిపోయింది అప్పటినుంచీ మా నాన్నగారికి ఇట్లా మతిపోయింది దయచేసి మమ్మల్ని క్షమించండి. మీకు చాల కష్టం కల్గించాం."

వాళ్లు కూడా మంచివాళ్లలాగ వున్నారు అర్థం చేసుకుని, బాధపడి, వెళ్లిపోయారు అప్పటి నుంచి శివశాస్త్రి నాన్నగారు అడపాదడపా ఇట్లాంటి ఉపద్రవాలు తీసుకువస్తూనే వుండే వారు. సమాధానం చెప్పుకోలేక శివశాస్త్రికి తల ప్రాణం తోకకు వచ్చేది. ఒకరోజు రాత్రి వాళ్ల నాన్నను ఎన్నడూలేనిది, ఓ వెర్రి కోపంతో తిట్టాడట.

మర్నాడు నాతో కాలేజీ లో చెప్పుకుని ఏడ్చాడు

" నా కోసం గంపెడు చీకటిని నెత్తిన వేసుకుని అష్టకష్టాలు పడ్డ నాన్నకు నేనిచ్చినబహుమతి ఇదిరా " అంటూ తల్చుకు తల్చుకు ఏడ్చాడు ఎట్లా వాణ్ని వోదార్చడం ?

ఇదిట్లా వుండగానే శివశాస్త్రి తల్లి కూడా చనిపోయింది. శివశాస్త్రి నాన్నగారికి మతిలేని సమయం లో ఆ సంఘటన జరిగింది. కొడుకు స్మశానానికి తీసుకువెళ్లి తగలబెట్టటం కూడా ఆ తండ్రికి తెలీదు. గాజు కళ్లతో జరుగుతున్న తతంగాన్నంతా చూస్తూ నుంచున్నాడు. ఒకరిద్దరు వచ్చి సానుభూతి వాక్యాలు చెప్పబోతే....

" ప్చ్ ! ప్చ్ ! ఎంత ఘోరం జరిగి పోయిందో చూశారా ? పెళ్లి కావలసిన పిల్ల ! పెళ్లివాళ్లు

45 వ పేజీ చూడండి

కాల్గేట్‌తో నోటినించి దుర్వాసన రాకుండా చేసుకోండి
రోజంతా దంతక్షయం కాకుండాకూడా కాపాడుకోండి!

ఎందుకంటె : ఒక్కసారి తోముకొంటేనే కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్ నోటిలో దుర్వాసన మరియు దంతక్షయమునకు కారణమైన సూక్ష్మ క్రిములను 85% వరకు తొలగించును. కాల్గేట్ 10 మందిలో 7 గురికి నోటి దుర్గంధమును వెంటనే అపుతుందని మరియు భోజనము అవగానే కాల్గేట్ పద్ధతిలో పళ్లు తోముకొనుట ద్వారా ఎక్కువ మందికి ఎక్కువ దంతక్షయము అరికట్టిందని దంత శాస్త్ర చరిత్రలో పూర్వము ఎన్నడూ తెలియ చేయనంతలా శాస్త్ర పరిశోధనల ఫలితముగా నిరూపించబడినది. ఊరికే నోటిలో నీళ్లు పోసుకొని పుక్కిలించుట చాలదు. భోజనము అయిన వెంటనే క్రమంతప్పకుండా కాల్గేట్‌తో పళ్లు తోముకోండి. దాని సచేతనమైన నురుగు పళ్ల మధ్య కనపడకుండా ఉండే సందులలోనికి వెళ్లి నోటి దుర్వాసనకు మరియు దంతక్షయమునకు కారణమైన కుళ్లి పోతున్న అహారపు తునకలను తీసివేస్తుంది. పిల్లలు కాల్గేట్‌తో పళ్లు తోముకొనుటకు యిష్టపడతారు ఎందుకంటె చాల పేపు ఉండే దాని పిప్పర్‌మెంట్ వంటి రుచి అంటే వారికి ప్రీతి.

మీకు పొడరు కావాలంటే, ఈ లాభములన్నిటిని మీరు కాల్గేట్ టూత్ పౌడరు ద్వారా పొందగలరు...ఒక డబ్బా నెలలు వస్తుంది.

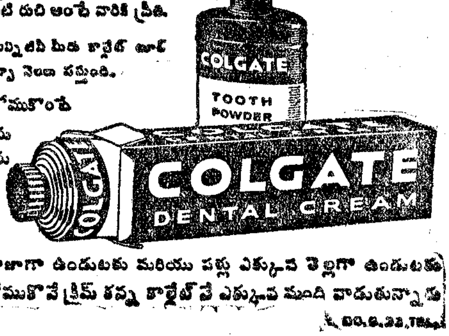

కాల్గేట్‌తో క్రమం తప్పకుండా పళ్లు తోముకొంటే

- నోటి దుర్వాసనను పోగొట్టును
- దంతక్షయమును నిరోధించును
- పళ్లను మెరుస్తూ ఉండేలా ఉంచును

మీరు ఎక్కువ శుభ్రముగా, తాజాగా ఉండుటకు మరియు పళ్లు ఎక్కువ తెల్లగా ఉండుటకు ప్రపంచములో ఏ యితర పళ్లు తోముకొనే క్రీమ్ కన్న కాల్గేట్ నే ఎక్కువ మంది వాడుతున్నారు

చీకటి

12 వ పేజీ తరువాయి

కూడా వచ్చేస్తున్నార్రా !! వచ్చి పోయింది. తగాలి పడతారు కదూ ? — అబ్బే — వద్దు. వద్దు. అది మళ్లీ పెళ్లి చేసుకుంటుంది." అంటూ ఏడుస్తూ నవ్వడం ప్రారంభించాడు.

ఆ నవ్వు, నవ్వు ఆయనతో అట్లాగేవుండి పోయింది. ఒకటి రెండు వారాలు పోయింతర్వాత కూతురు పోయిందన్న తెలివిలోంచి బయట పడ్డ తర్వాత, ఇట్లా భార్య పోయిన సంగతి, చెప్తే పెద్దగా నవ్వేస్తూ.

" ఓరి — పిచ్చివాళ్లల్లారా — అది పోవడ మేమిట్రా ! బతికే వుంటేను." అంటూ తన మంచం ప్రక్కనే మరో మంచం వేయించి, ఆ మంచం మీద తెల్లటి దుప్పటి పర్చి, దుప్పటి మీద తను తెప్పించిన మల్లెపూలు చల్లి, " లక్ష్మి ! నీకు నిద్ర పట్టడం లేదు కదు ? — పాట పాడనా, ఊహూ, నేను కాదు, నువ్వే పాడు. — పోనీలే, నువ్వెందుకు గానీ, నేనె నీకు, భారతం, భాగవతం, రామాయణం, చదివి వినిపిస్తాను. ఏం ? " అంటూ ఆ అర్ధరాత్రి పూట భారతం ముందేసుకుని, అందులో పద్యాలు చదువుతూ కూచునేవాడు. ఈ కార్యక్రమానికి ఏరోజూ కూడా భిన్నం వుండేది కాదు. శివశాస్త్రికి ఈ వ్యవహారమంతా చచ్చిన చావుగా వుండేది. అటు కొడుగ్గా తన ధర్మం, ఇటు తన గౌరవం పోతోందే అన్న బాధ, తనలో తను ఆ అగ్నిని దాచుకోలేక బాధపడేవాడు. ఎప్పటికప్పుడు " ఈ పరిస్థితిలోంచి, నాకేదన్నా విముక్తి వుందం టావా ? " అని అడిగేవాడు.

నేనేం చెప్పను ?

కర్మ చేతిలో నేనొక కీలు బొమ్మను. చీకట్లో దారి తెలీక తారట్లాడే వాడిని.

" చీకటి తర్వాత తప్పకుండా వెలుగు వస్తుంది బ్రదర్. బాధ పడకు. ఇంతకూ మీ నాన్నగారికి జబ్బేమిటంటావ్ ? "

" నీ అంతట నువ్వే చూద్దువు గాని, నే చెప్పడం దేనికి ? " అన్న భావన మాత్రం అతని కళ్లల్లో ద్యోతకమైంది.

ఇద్దరం కలిసి ఎక్కడో అశోకనగర్ అవతల వున్న అమీనాపేటలోని అతని ఇంటికి వెళ్లేసరికి బాగా చీకటి పడింది. ఊరంతా ఎలక్ట్రిక్ దీపాలున్నా, అతని ఇంటి ఛాయలకు మాత్రం ఇంకా మునిసి పాలిటీవారి దీపకాంతి ప్రసరించడం లేదు. శివ శాస్త్రి ఇంట్లో ఇంకా లాంతర్లే వాడుతున్నారు. మేం వెళ్లేసరికి శివశాస్త్రి నాన్నగారు, వాకిట్లో అరుగు మీద చుట్టూతా నాలుగు లాంతర్లు పెట్టుకు కూచున్నారు. వెళ్లి, నమస్కారం పెట్టి " ఇదేమిటండీ ! — నాలుగు లాంతర్లెందుకూ ? " అని అడిగాను. ఆయన నవ్వాడు. — మనిషిలాగా — తెలివిగలవాడిలాగా — నన్ను అవహేళన చేస్తున్నట్లు గా

" నాలుగెందుకంటారా ? ఒకటికి నాలుగుండటం మంచిది కాదంటండీ ? ఒకటి ఆరిపోతే రెండోది రెండోది ఆరిపోతే మూడోది .... "

ఆయన ధోరణిని ఆపుతూ, " అవునవును. మంచిదే." అన్నాను.

ఆయన వున్నట్టుండి లోపలికి పరుగెత్తుకు వెళ్లాడు. ఇంట్లో వున్న శివశాస్త్రి భార్యమీద కేకలు వేయడం ప్రారంభించాడు.

" ఒక్కో గదిలో నాలుగేసి లాంతర్లు వుంచ మని చిలక్కి చెప్పినట్లు చెప్తాతే వినవేం ? — వెలుగెందుకు వుండాలని ? — చీకట్లో పైనుంచి పాములు రాల్తాయి. గదిలో మూల మూల పాములున్నాయి. పై కప్పులో పాములున్నాయి. భూమి క్రింద పాములున్నాయి. మనుషులమన సుల్లో పాములున్నాయి. గ్రహించవేం ఎంత చెప్పినా. కాలు మెదిపితే పాము, కన్ను కదిపితే పాము అడుగు వేస్తే పాము కూచుంటే పాము, నుంచుంటే పాము, ఎట్లా చచ్చేది ఇంట్లో . "

ఆ ఇల్లాలు అతి మెల్లగా ఆయనకేదో సమాధానం చెప్పింది. ఆయన దాంతో ధాటి కొంచెం తగ్గించి మళ్లీ వరండాలోకి వచ్చాడు. ఆయన అరుపులు మూలాన వెలిగించిన దీపాల్తో ఇల్లంతా పట్టపగల్లా అయిపోయింది. మూల మూల వెతికి, చీకటి వున్న చోటల్లా క్రొవ్వొత్తి దీపాల్తో బుడ్డి దీపాన్నో పెట్టించాడు. ఇంట్లో వత్తులయి పోతే, అప్పటి కప్పుడు మంకుపట్టు పట్టి, మరి బజార్నుంచి తెప్పించాడు. మరిన్ని క్రొవ్వత్తులు!

ఆయన ధోరణికి ఆయనను వదిలి, నేను బయటకు వస్తుంటే, శివశాస్త్రి నా రెండు చేతులూ పట్టుకుని, " నాకేదో భయంగా వుంది, వదిలి పెట్టి వెళ్లకురా." అని బ్రతిమాలాడాడు.

" భయపడకురా ! కూతురు పోయింది, భార్యా పోయింది, ఆయన మనసుని చీకటి మయం చేశాయి. ఎంత వీలయితే అంత చీకటికి దూరంగా పోదామని ఆయన ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు అంతే. మరేం భయ పడకు. ఆయనలో భయానికీ, భావనకూ, బ్రతుకునకూ, సఖ్యత కుదరలేదు.' అని చెప్పి బయటకు వచ్చేశాను.

మర్నాడు ప్రొద్దున్నే శివశాస్త్రి ఇంటిదగ్గ ర్నుంచి కబురు వచ్చింది. వెళ్లి చూద్దును గదా, శివశాస్త్రి నాన్నగారు చచ్చిపడి వున్నారు, మనిషి అంతా ఒకానొక వికృత స్థితిలో. నాకేమీ అర్థం కాక శివశాస్త్రి వేపు చూశాను. " ఆయన పాముకరచి చనిపోయారు." అన్నాడు. నేను ఉలిక్కి పడ్డాను.

ఎలాగ ?

నన్ను మాట్లాడనివ్వలేదు శాస్త్రి. " రాత్రి ఉన్నట్టుండి పెద్ద పెట్టున గాలివుధానికి దీపాలన్నీ ఆరిపోయాయి. కటిక చీకటి. కన్ను పొడుచుకున్నా కన్పించని గాఢాంధకారం. నా భార్య దీపం వెలిగించటానికని వంటింట్లోకి వెళ్లింది. నాన్న భయం, భయం, పాములు, పాములు అంటూ వీధిలోకి పరుగెత్తాడు. నేను దీపంతో వెళ్లి చూద్దును గదా, ఆయన నురగలు కక్కుతూ గుమ్మందగ్గర కప్పలా పడి ఉన్నారు."

నేను మాట్లాడలేదు. నా మాటకు దాటు అనిపిస్తున్నది. శివశాస్త్రి నాన్నలో చీకటి భయమూ మరణ భయమూ, కలిసి పోయి, చివరకు, ఈ రీతిగా మార్పు చెందాయి. మరి అతన్నిఅను క్షణం ఆశ్రయించి బ్రతుకుతున్న శివశాస్త్రి ఏమవుతాడూ ?

నా కండ్లలోని ప్రశ్నను గమనించినట్లున్నాడు. "ఇప్పుడు నేను విముక్తుణ్ని. బానిసను." అన్నాడు. ఆ మాటను నాకు వ్యాఖ్యానం కావాలి. అదే అడిగాను

" అన్నా ! ఇది వరకు బ్రతుకు చీకటిలో ఏముందో తెలీక భయ పడ్డాను. ఇప్పుడు ఏముందో తెలిసి భయపడుతున్నాను. ఒక భయం నుంచి విముక్తుణ్ని. మరొక భయానికి బానిసను."

నేను మాట్లాడలేదు. శివశాస్త్రికి జీవితం కొన్ని పాఠాలు నేర్పింది. చీకటి తర్వాత వచ్చే వెలుగును ఇంకా అతడు చూడక పోయినా, చీకటి చిరికల్లో వున్న కాంతే అతనికి ధైర్యాన్నిస్తుంది. అది చాలు నాకు. అందుచేత నేనిహ అక్కడవుండ వలసిన అవసరం లేక, ఇంటి దగ్గర పిల్లలుఎదురు చూస్తూంటారని చెప్పి, ఇవతలకు వచ్చేశాను. ★

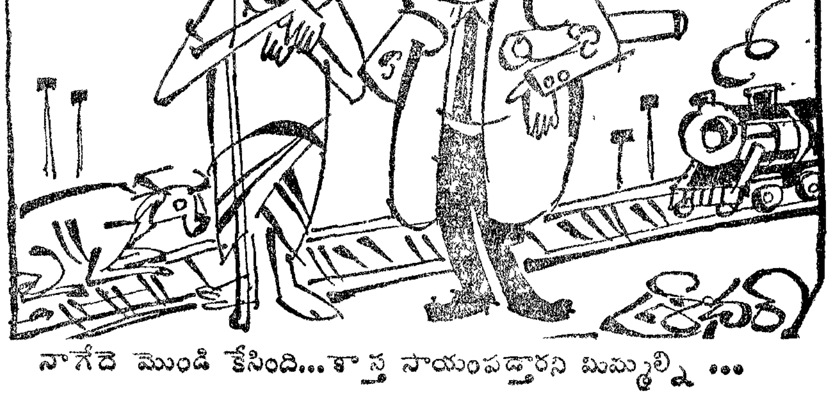

నాగేదె మొండి కేసింది... కాస్త సాయంపడ్తారని మిమ్మల్ని ...